

อนงค์นุช ภูยานนท์ : อนาคตภาพบทบาทการพยาบาลเพื่อการพัฒนาการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชนในทศวรรษหน้า. (SCENARIO OF THE NURSING ROLE FOR PEOPLE'S SELF-CARE DEVELOPMENT IN THE NEXT DECADE) อ. ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน, อ. ที่ปรึกษาร่วม : ศ.ดร.พวงรัตน์ บุญญานุรักษ์, 298 หน้า. ISBN 974-03-0780-9.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาพัฒนาการของการดูแลสุขภาพของประชาชน (2) เพื่อวิเคราะห์การปฏิบัติการพยาบาลในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชนในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-8 (3) เพื่อศึกษาแนวโน้มของบทบาทการพยาบาลเพื่อการพัฒนาการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชนในทศวรรษหน้า (4) เพื่อศึกษาแนวทางที่จะเตรียมพยาบาลวิชาชีพให้พร้อมในการพัฒนาการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชนในทศวรรษหน้า โดยวิธีการวิเคราะห์เอกสารและการวิจัยอนาคตแบบ Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) ผลการวิจัยพบว่า

1. พัฒนาการของการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชนแบ่งได้เป็น 5 ช่วง คือ ช่วงการดูแลในครัวเรือนและเพื่อนบ้าน ช่วงเฝ้าสังเกตการณ์การแพทย์แผนใหม่ ช่วงเริ่มมั่นใจการดูแลรักษาในโรงพยาบาลและมองสุขภาพเป็นเรื่องการเจ็บป่วย ช่วงดูแลสุขภาพด้วยกลวิธีสาธารณสุขมูลฐานและนิยมความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา และช่วงสรรหาทางเลือกที่เหมาะสม

2. การวิเคราะห์การปฏิบัติการพยาบาลในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชนในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1-8 นั้น พบว่า ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1-3 การพยาบาลเป็นการช่วยเหลือดูแลเกี่ยวกับความทุกข์สบายและนำการรักษาของแพทย์ไปสู่ผู้ป่วย ต่อมาในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 4-6 การพยาบาลจึงเริ่มมีการอบรมประชาชนให้เป็นผู้ประสานงานด้านสุขภาพในชุมชน และในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7-8 นั้น จึงพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขให้ทำหน้าที่ผู้ให้บริการสุขภาพเบื้องต้นในชุมชน

3. แนวโน้มของบทบาทการพยาบาลเพื่อการพัฒนาการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชนในทศวรรษหน้าที่เป็นไปได้มากที่สุดและเป็นภาพที่พึงประสงค์นั้น พบว่า รูปแบบการปฏิบัติงานจะเป็นลักษณะการทำงานเป็นทีมร่วมกันกับประชาชนและสาขาวิชาชีพอื่นๆ และการทำงานเป็นทีมร่วมกันของพยาบาลโดยระบบการส่งต่อทางการพยาบาลอย่างครบวงจร

4. การเตรียมความพร้อมของพยาบาลวิชาชีพเพื่อการพัฒนาการดูแลสุขภาพตนเองของประชาชนในทศวรรษหน้า จะเป็นการเสริมสร้างแนวคิดการบริการสุขภาพเชิงรุกและการพยาบาลเพื่อการดูแลสุขภาพตนเองเข้าไปในหลักสูตร และการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อนำความรู้ทางการพยาบาลและสหสาขาวิชามาเป็นฐานในการปฏิบัติงาน

4184958327 MAJOR : DEVELOPMENT EDUCATION

KEYWORD : NURSING ROLE / PEOPLE'S SELF-CARE

ANONGNUCH PUYANONT: SCENARIO OF THE NURSING ROLE FOR PEOPLE'S SELF-CARE DEVELOPMENT IN THE NEXT DECADE. THESIS ADVISOR: ASST. PROF. CHUMPOL POOLPATARACHEWIN, Ph.D., THESIS CO-ADVISOR: PROF. PUANGRAT BOONYANURAK, Ed.D., 298 pp. ISBN 974-03-0780-9.

The purposes of this research were : (1) to study the people's health care development ; (2) to analyze the characteristics of the nursing practice for people's self-care promotion in the period of the first to eighth National Economic and Social Development Plans ; (3) to examine the trend of the nursing role in people's self-care development in the next decade; and (4) to develop a guideline for the preparation of professional nurses to be ready for people's self-care development in the next decade. The Documentary Analysis and the Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR) method were used in this study.

Research results revealed that :

1. The development of people's self care can be divided into 5 periods: (1) The period of people taking care of each other in families and among neighbors; (2) observing new medical treatment ; (3) having confidence in hospital treatment and perceiving health as an illness ; (4) taking care of health through primary health care tactics and favoring specialization ; and (5) finding suitable practices.
2. The analysis of the nursing practice for people's self-care according during the first to eighth National Economic and Social Development Plans shows that during the first to third National Economic and Social Development Plans the nursing practice focused on taking care of personal hygiene and giving medical treatments to patients. Later, during the fourth to sixth National Economic and Social Development Plans, the practice began to provide training for people to become health volunteers. Then, during the seventh to eighth National Economic and Social Development Plans, the abilities were enhanced for the health volunteers to be able to give basic medical care to other people in their own community.
3. The most viable and desirable trends of the nursing role in people's self-care development in the next decade will be in the form of a cooperative team comprising nurses, people in the community, and those in other disciplines as well as a cooperating team of nurses by means of a complete nursing transferal system.
4. The preparation of professional nurses to strengthen people's self-care development in the next decade is to incorporate into the curriculum.